

veritable emoció esthética en l'art, i des d'allevores ja s'heu al Güell en ses obres, al Güell dels darrers temps. Volgué *endinçar* en lo inexplicable que fa gaudir bellesa, volgué scorcollar en lo infinit de lo bell, sbrinant els elements esthéticos qu'havia de posar en ses obres per arribar al refinament emotiu i observava sempre; no perdia mai res, al *veure* una linia, ja s'treia l'lapic de la botxaca i feia l'apunt en l'album; apunts qu'ha deixat a cents i que desenrotllats haurien sigut altres tantes obres d'art.—I'l color?—era la seva mania; lo estudiava a tot hora i's preocupava fort dels colors que més fessin sentir, que més fessin *fruir* la bellesa; per xo en els produets del studi sempre hi barrejava un troc d'ànima.

L'amistat qu'a amlos ens lliga, la comunitat de idees qu'en art professavem i les meves aficions artistiques fa que quasi tot lo millor que sortí de sa paleta privilegiada ho tingui jo, i ho aguardí com preuades penyores, formant un petit museu. No feré la descripció de tots els seus quadros, perque m'hauria d'allargar massa; vaig no mes a scriure en recort seu l'impressió que'm causen ses millors pintures, algunes d'elles conogudes del nostre públic i lloades amb imparcial judici per la premsa local forastera.

En aquella *Vora del Manzanares* a ont s'hi aixequen fermes uns xops ombrivols, que s'enmirallen en l'aigua entollada de la riera, i a ont s'hi ovira la silueta de Madrid llunyà que's destaca del cel plombós d'un die nuvol; hi ha tanta veritat i sentiment que iquantes voltes embadalit sguardant aquet quadro m'hai cregut transportat allí, en poetica tarda de tardor!... Els reflexos a l'aigua, stant tant bé que des que feu aquesta tela els amics l'anomenavem el pintor de l'aigua.

L'hora gran, une d'aquelles postes de sol qu'ell tant admirava, en que'l cel es grogos, les montanyes veïnes blaves i'ls nuvols blancs sont matissats de rosa; té tota la grandesa de l'hora en que la naturalesa s'accluca, i'l sol ens diu adeu am sos dits de rajos i fa sentir com el bès del aimant que se'n va, una fredor d'anyorança en el cor.

En la *nota blanca* del convent volgué simbolisar potser la quietut, lo reculliment, lo silenci, la tranquil·litat de la vida del claustre. Aquesta *nota religiosa* sembla feta per un'ànima candorosa i mystica, de candor d'infant, d'encés mysticisme. Un sperit mystic hi veuria el somniat recó de puresa, de blancor, de solitut, mes a mi aquesta nota monotona me fa vindre a la memoria aquell vers d'il Dante: «*Lasciate ogni speranza voi ch'entrate*» i'm produeix una tristesa fonda.

La Tardor s'acaba es un quadro plé de simbolisme: una dona alta i sprimatxada de llarga cabellera

sbandida puja per un coster deixant rastre de fredor, scampa les fulles mortes que cauen dels arbres i sfulla les darrerres flors. Sembla qu'a cada pas s'emporti la flaire de les roses, el cant de l'aucellada, els colors del camp que pintá la Primavera, no mes se veu al lluny un serral envermellit pel reflexe dels estratus a la llum del crepuscle vespertí.

Michel V. Balañá.

Reus Agost 1901.

(Acabaré)

LES BATALLADES DE LA COPONA

(CUADRET)

El sol inonda la plana.

En el bell-mitx resta adormit el petit poble format per un estol de cases, gastades pel temps, rogenc-terroses, en aquell mar de llum que tot ho asficsia.

No corre ni un alé d'aire. La calitja que cau es xafagosa i dona an el poble un aspecte gris de perpétua calma.

En aquesta hora, Natura deix la activitat del treball ensopintse en la més aclaparadora nyonya.

Res es mon sorollosament.

El poble apar l'emblema de la galvana.

El campanar sortint de mare s'ofereix als quatre vents ert i ferm com gegant-monstre, centine·lla del estol de cases; i el sol no es pas potent pera fer-li acotar llur ferrenya cara.

Llà d'enllà, no lluny del poble, la parella de bous esbufegant, compleix la tasca i el llaurador tot seguint-ne al darrera va cantant la cançó del treball, mentres la nyonya el mata, al ensemps que caient-li la suó rostre avall apreta que apreta, sens descuit y sens treva l'esteba de l'arada.

Per rès li queda lleura, ni tan sols pera desuar-se, llevat de les begudas i mitx-diada

El treball dignifica—pensa—i per xó n'está alegre com les Pascues.

Bona fenya! la llaurada n'es fonda! pero es fa am calma... per tot la calma...

Fins l'aucellada al ajoc dels arbres propers piula; sols piula...

Son tres cuarts de dotze i la campana comença a vibrar ab só de pau... ab só de mort... a través i recorrent ses notes tota la plana... Nanc... nanc... nanc...

Es la tocada de la copona.

A les primeras batallades el llaurador desganxa i a l'ombra dels aubens al bous abeura...

La carretera com cinta tota blanca s'extent, s'extent planera fins a perdres de vista.

En ella sols s'hi veu alguna qu'altre pagesa,
que am grans presses porta el diná an el seu ho-
me, que fa rato que am delit l'espera.

I la carretera altre cop deserta...

I es tota blanca, contrastant am la terra ver-
mellenca de la plana...

Son les dotze i la tonada de la capona s'es
acabat.

Tot resta quiet.

Sols estorban el silenci les notes de l'enclusa
del ferrer, que es passejan triufants, per aquell
espai calmos, desde el poble que l'es entranya,
arreu, arreu, fins més enllà envers la plana.

Peró es que, el cada-día, la costum, ha donat
en aquella tonada l'ofici de cançó de breçol, can-
çó de la mandra que fa dormir a tot el poble la
són de mitxdiada.

Les notes de l'enclusa apar que siguin la con-
tinuació de les batallades de la capona am llur
complanta trista... monòtona... mandrosa...

Miquel Barberá.

Agost de 1901.

NOCTURN

La lluna s'enmirallava en la voluptuosa i hu-
mida lluíssó dels seus ulls de verge, i vesaba so-
bre'l seu rostre silenciosos desmais d'una llum
encantada.

Dreta en aquell terrat de parets blanques i ma-
tes, abstreta en els seus pensaments d'ànima idea-
lista, sentia la sugestió d'aquell vuid tan ani-
mat...

De sobte la porta del terrat se va obrir i va
apareixer Ell saludant am la vulgaritat pro-
saica de les seves maneres elegants. I l'encant
de la naturalesa adormida's convertí en nit xafa-
gosa i's va repetir el díalec aixut de poesia de les
altres vegades.

Vingué un moment en que Ella, cedint á la in-
sistència d'un recort, va pensá ab en Lluís,
aquell pobre poeta mort que la va estimar tant, i
al torná á mirar la lluna, tingué d'abaixar els
ulls perque aquella llum els hi feia vesar llágrim-
mes.....

F. Cubells i Florentí.

MISCELÁNEA

A causa de la inseguridad del tiempo, tuvo que
suspenderse el concierto que debía celebrarse el día
11 del presente mes en los jardines del «Centro de
Lectura», cuyo concierto háse aplazado hasta el día
25 de los corrientes.

Hace ya algunos días que se encuentra en esta
ciudad nuestro estimado amigo, el distinguido escri-
tor D. José Güell y Mercader, al objeto de pasar
entre nosotros la época veraniega.

Deseamos que su estancia en Reus, su patria na-
tal, le sea del todo grata.

La Biblioteca del «Centro de Lectura» háse enri-
quecido con el libro *Los Salms de David*, traducción
directa del hebreo, por el catedrático de esta asig-
natura en el Seminario Pontificio de Tarragona, el
Canónigo D. Tomás Sucona y Vallés, cuyo libro ha
sido regalado á dicha Sociedad por su autor.

Nuestro distinguido amigo y constante colobora-
dor el joven poeta D. Ramón Suriñach Senties, ha
obtenido el primer accésit á la Flor Natural en el
Certámen de La Bisbal.

Reciba el amigo Suriñach nuestra sincera felicita-
ción.

El mes actual es de tristes recuerdos para noso-
tros. El día 4 cumpliósse el vigésimo primero an-
iversario de la muerte del malogrado Bartrina y el
día 16 cumpliráse el segundo de la de nuestro amigo
del alma el inolvidable Hortensio Güell; y si con el
primero nos sentimos ligados por los lazos de cariño
y admiración que siempre se siente hácia los cere-
bros privilegiados, nos unía con el segundo una fra-
ternal amistad, una comunidad de ideas tan grande,
que muchos de nosotros no empezamos á deletrear
las bellezas del libro de Naturaleza hasta que nos
fueron reveladas por la palabra del llorado amigo.

Sirvan estas cortas líneas como prueba de que, en
vano pasa el tiempo para la pena causada por la
muerte de aquellos dos seres queridos.

Están próximos á publicarse en un volúmen los
trabajos originales de nuestro malogrado amigo Hor-
tensio Güell.

Con sumo interés estamos esperando la aparición
de dicho libro.